

Ψαλτική παράδοση της Έδεσσας

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Η ψαλτική τέχνη ως τέχνη και επιστήμη μέσα από μια αδιάκοπη συνέχεια, παραδόθηκε ως μοναδικό κληροδότημα στις νεότερες γενιές. Νέοι ψάλτες έγιναν φορείς και εκφραστές αυτής της παραδόσεως και συνεχίζουν το ψαλτικό έργο, διακονώντας την λατρεία της Εκκλησίας. Η «Πεμπτουσία» στα πλαίσια ανάδειξης της «ψαλτικής φωνής» των επαρχιών και του έργου που συντελείται στις κατά τόπους Μητροπόλεις συνομίλησε με τον Πρωτοψάλτη της Ιεράς Μητροπόλεως Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας Πρόδρομο Τσερβένη.

Πεμπτουσία: Ποια η ψαλτικής σας πορεία και οι βασικοί σταθμοί της μαθητείας σας στα ψαλτικά γράμματα;

Πρόδρομος Τσερβένης: Σας ομολογώ ότι μου είναι πολύ δύσκολο, να μιλώ για τον εαυτό μου, λόγο όμως του ότι, διευκολύνω την συνέντευξη, θα σας πω δυο λόγια. Προέρχομαι από μια ιερατική υπέρ-πολύτεκνη οικογένεια, ο πατέρας μου π.Βασίλειος, καλλίφωνος και γνώστης της βυζαντινής μουσικής, μου μεταδίδει από την νηπιακή μου ηλικία τα πρώτα ψαλτικά ακούσματα και σε ηλικία ένδεκα ετών έως δέκα τριών ετών, λαμβάνω ποικίλες γνώσεις από τον τότε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος και Αλμυρού κυρού Χριστοδούλου, τον Μακαριστό πλέον Αρχιεπίσκοπο, έναν από τους καλύτερους παιδαγωγούς της εποχής. Μεγαλώνοντας μαθητεύω σε μεγάλους πατριαρχικούς άρχοντες πρωτοψάλτες, της εποχής εκείνης, Θεοδοσόπουλο, Καραμάνη, Πασχαλίδη, τον Μοναχό Πανάρετο της Ι.Μ. Φιλοθέου Αγίου Όρους και τον επίκουρο καθηγητή Βυζαντινής μουσικολογίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, π. Νεκτάριο Πάρη, οπού διδάσκομαι την θεωρία της β. μουσικής και αργά μέλη. Σημαντικό ρόλο στη καλλιέργεια μου, ειδικά επάνω στο αναλόγιο, συμβάλλει η γνωριμία μου, με τον άρχοντα πρωτοψάλτη κ. Χαρίλαο Ταλιαδώρο, τον Σεπτέμβριο του 1987, οπού μαθητεύω επί δέκα πέντε συναπτά έτη. Αξίζει να σημειώσω ότι τα τελευταία έτη κοντά στον κ. Χαρίλαο Ταλιαδώρο με χρήζει, ως Α΄ Δομέστιχο και για ένα διάστημα αρκετά μεγάλο, ψάλλω αριστερά του, ως λαμπαδάριος του Ι.Ν. της του Θεού Σοφίας Θεσσαλονίκης. Από το 2002-2004 έψαλλα ως Λαμπαδάριος στον Ι.Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου Επανομής. Από το 2004-2007 ως Πρωτοψάλτης στον Ι.Ν. Άγιου Κωνσταντίνου Ηλιουπόλεως Θεσσαλονίκης και παράλληλα ως βοηθητικός Ιεροψάλτης στον Ι.Ν. Άγιου Χαράλαμπος & Χριστοφόρου Συκεών Θεσσαλονίκης.

Το 2004 μετά από προτροπή του Σεβαστού Γέροντος Εφραίμ Αριζόνας των Η.Π.Α, δημιουργώ τον πρότυπο βυζαντινό χορό με την ονομασία Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, την οποία ονομασία την έδωσε ο Σεβαστός Άγιος Γέροντας.

Π.: Συγκροτήσατε και διευθύνετε χορό ψαλτών για τον οποίο θα θέλαμε να μας πείτε δυο λόγια.

Π.Τ.: Η χορωδία αποτελείται από τριάντα καλλίφωνους χορωδούς, η σύνθεση της έχει, πρωτοψάλτες, λαμπαδάριους, δομέστιχους, ισοκράτες καθώς και αναγνώστες και μάλιστα κατ' εξαίρεση μικρά παιδιά, ώστε να λαμβάνουν ακούσματα. Η χορωδία έχει διαγράψει μια λαμπρή πορεία στα πολιτιστικά δρώμενα της χώρας, εδόθησαν δεκάδες συναυλίες με μεγάλη επιτυχία. Αξίζει επίσης να αναφερθεί, η πολύ καλή εμφάνιση της χορωδίας, ενώπιον του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Χριστοδούλου, καθώς και σύσσωμης της ιεραρχίας. Η βυζαντινή χορωδία ξεχωρίζει για τον καθαρό ήχο της, την άψογη εμφάνιση, ενώ δίνουμε ιδιαίτερη σημασία, στην ερμηνεία των βυζαντινών κειμένων και εκτελούμε τους ύμνους, κατά τρόπον παραδοσιακό και πατριαρχικό.

Π.: Ποια είναι η ψαλτική παράδοση της πόλης της Έδεσσα;

Π.Τ.: Είναι γνωστό πως ανέκαθεν η πόλη της Έδεσσας είχε έντονη μουσική παράδοση και λόγω του γεγονότος, ότι είναι σε μικρή σχετικά απόσταση με την πόλη της Θεσσαλονίκης. Στα χρονικά διαστήματα που παρέμενε διαθέσιμη - κενή, η θέση του Πρωτοψάλτη της Μητροπόλεως, εκδήλωναν ενδιαφέρον για την κάλυψή αυτής, μεγάλοι Πρωτοψάλτες της ευρύτερης περιοχής της Μακεδονίας. Η επιλογή γίνονταν ως εξής: ο κάθε ένας που έδειχνε ενδιαφέρον, «δοκιμαζόταν» στην θέση του πρωτοψάλτη για μία Κυριακή και ανάλογα κρίνονταν από το άκουσμα και το ύφος της μελωδίας του. Κατά αυτόν τον τρόπο γινόταν η επιλογή του Πρωτοψάλτη, του προσώπου δηλαδή εκείνου που θα διακονούσε το ψαλτήρι του Μητροπολιτικού Ναού.

Σπουδαίοι πρωτοψάλτες, με βάσει αυτόν τον τρόπο επιλογής, διακόνησαν το Μητροπολιτικό Ναό της πόλης της Έδεσσας, όπως για παράδειγμα ο Άγγελος Μαργαρίτης που πρόσφατα κοιμήθηκε, ο Στέφανος Καρασαββαΐδης, για τους οποίους αξίζει να αναφερθεί και το γεγονός ότι ο Πατριάρχης Αθηναγόρας, μετά από επίσημη επίσκεψή του στον Μητροπολιτικό Ναό της Αγίας Σκέπης της πόλης της Έδεσσας, το 1962, ενθουσιάστηκε από την ψαλτική τους τέχνη και για τον λόγο αυτό τους απέδωσε οφίκια. Ο Λεωνίδας Χρυσόγλου, ο οποίος έψαλλε σε μεγάλο ναό στην πόλη της Θεσσαλονίκης, τα τελευταία χρόνια της καριέρας του έψαλλε στον Μητροπολιτικό Ναό της Έδεσσας. Ο τελευταίος μεγάλος σύγχρονος

ψάλτης, ήταν ο Πρωτοψάλτης Παναγιώτης Νεοχωρίτης, ο οποίος έψαλλε τέσσερα έτη στον Μητροπολιτικό Ναό, αφήνοντας μια παράδοση Πατριαρχικού ύφους, ως παρακαταθήκη. Από τον Οκτώβριο του 2007 έως και σήμερα, την εν λόγω διακονία της Πρωτοψαλτίας του Μητροπολιτικού Ναού Αγίας Σκέπης, την υπηρετεί η αναξιότητά μου.

Π.: Στην Μητρόπολη της Έδεσσας πραγματοποιούνται μαθήματα βυζαντινής μουσικής;

Π.Τ.: Βεβαίως και πραγματοποιούνται. Η συμβολή και η φροντίδα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κυρού Ιωήλ, είχε ως αποτέλεσμα εκτός των άλλων και την δημιουργία της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Μητρόπολης Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας, αναγνωρισμένης από το κράτος με την επωνυμία «Ρωμανός ο Μελωδός». Τα μαθήματα που γίνονται είναι εβδομαδιαίου κύκλου και πραγματοποιούνται στην ευρύτερη Μητροπολιτική περιφέρεια της Ιεράς Μητροπόλεως, όπως για παράδειγμα στις πόλεις, της Έδεσσας, των Γιαννιτσών, της Αριδαίας και της Σκύδρας.

Συναυλία βυζαντινού
μέλους
Χοράρχης
Πρόδρομος Τσερβένης

Π.: Κατά πόσο η βυζαντινή μουσική μπορεί να κεντρίσει τους νέους της σημερινής εποχής;

Π.Τ.: Εάν έρθουν οι νέοι σε επαφή με την Βυζαντινή Μουσική, θα μάθουν την ευλάβεια, θα αγαπήσουν την προσευχή και θα μισήσουν κάθε αμαρτωλό ήχο και τρόπο συμπεριφοράς. Διότι η Βυζαντινή Μουσική φέρνει τον άνθρωπο σε κατάσταση Θείας Αρμονίας, έτσι αντιλαμβάνεται την δυσαρμονία και στα αυτιά και στο τρόπο ζωής και την αποστρέφεται.

Π.: Τι θέση κατέχει η βυζαντινή μουσική μέσα στην σύγχρονη πολιτισμική καθημερινότητά μας;

Π.Τ.: Ανάλογη με το αλάτι που βρίσκεται μέσα στην θάλασσα. Δηλαδή όσο υπάρχουν άνθρωποι που εμπνέονται από την βυζαντινή μουσική παράδοση και αναπαύονται σε αυτήν, δεν σβήνει η ευλάβεια και ο φόβος του Θεού από τις σύγχρονες κοινωνίες. Αυτό σημαίνει ότι η Θεία Χάρη, βρίσκει σημείο επαφής εδώ στην γη, ώστε να αναπαυθεί. Όπου υπάρχει Θεία Χάρη, υπάρχει ζωή και όσο θα υπάρχει η Θεία Χάρη στη γη, θα υπάρχει η ζωή πάνω σε αυτήν.

Π.: Ευχαριστούμε για αυτή την ευκαιρία της συνομιλίας μας.

Π.Τ.: Κι εγώ σας ευχαριστώ κι εύχομαι από τα βάθη της καρδιάς μου ταπεινά, το Ανέσπερο Φως της Αναστάσεως να οδηγεί τα βήματα της ζωής μας.